

**Curtea Supremă de Justiție**  
**DECIZIE**

09 aprilie 2014

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Constantin Gurschi,

Judecătorii – Elena Covalenco, Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2013 de avocatul Chirica Iurie în numele inculpatei

**Luțișina Irina Stepan**, născută la 04 martie 1972, originară și domiciliată în mun.Bălți, str.Boris Glavan 8, ap.1.

Termenul examinării cauzei:

1. 16.06.2010 - 11.07.2013 - prima instanță,
2. 07.08.2013 - 27.11.2013 - instanța de apel,
3. 03.03.2014 - 09.04.2014 - instanța de recurs.

**C O N S T A T Ă :**

**1.** Prin sentința Judecătoriei Bălți din 11 iulie 2013, a fost încetat procesul penal în privința lui Luțișina Irina în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.361 alin.(2) lit.b), d) și 196 alin.(4) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenelor de prescripție de tragere la răspundere penală.

Prin aceeași sentință, a fost încetat procesul penal și în privința lui Nichiforeac Mircea, în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.355 alin.(2), 361 alin.(2) lit.b), d) și 196 alin.(4) Cod penal, în legătură cu intervenirea termenelor de prescripție de tragere la răspundere penală, în privința căruia hotărârile judecătorești nu se contestă.

Acțiunea civilă a fost lăsată fără soluționare, urmînd ca asupra cuantumului prejudiciului material să se expună instanța în ordinea procedurii civile.

**2.** Potrivit sentinței s-a constatat că Luțișina Irina, la 04 octombrie 2002, de comun acord cu notarul Mircea Nichiforeac, în biroul celui din urmă, din str.Păcii 13, mun.Bălți, avînd scopul confecționării, deținerii și folosirii documentelor oficiale false, care acordă drepturi, au confecționat ilegal declarațiile, prin care din numele cet.Panicerscaia Clara, Panicerscaia Ana, Panicerschi Stanislav a fost împuternicit cet.Panicerschi Nicolae să înstrăineze apartamentul nr.21 din str.Voluntarilor 53, mun.Bălți.

Astfel, întru continuarea intențiilor sale criminale, ambii au confecționat ilegal contractul de vânzare-cumpărare cu nr.5030, prin care din numele vînzătorului Panicerschi Nicolae identificat prin buletinul de identitate A04017703, eliberat de oficiul 04 la 27.10.1997 – act de identitate nimicit la 19.10.1999, i-a vîndut lui Luțișina Irina apartamentul nr.21 din str.Voluntarilor 53, mun.Bălți la prețul de 18000 lei, tranzacție ce a fost autentificată notarial în aceeași zi.

Apoi, Luțișina Irina, deținînd contractul de vânzare-cumpărare fals cu nr.5030 a apartamentului nr.21 din str.Voluntarilor 53, mun.Bălți, a folosit documentul fals pentru înregistrarea dreptului de proprietate pe imobilul dat, prezentîndu-l Oficiului Cadastral

Teritorial Bălți, după care a efectuat la notarul Nichiforeac Mircea, rectificarea numărului blocului locativ din „Voluntarilor 53” în „Voluntarilor 55”, ce a fost înregistrată în Registrul Bunurilor Imobile din Oficiul Teritorial Bălți.

Prin urmare, prin folosirea documentului oficial fals - contractul de vânzare-cumpărare cu nr.5030 al apartamentului nr.21 din str.Voluntarilor 55, mun.Bălți, prin înșelăciune, au ocupat în întregime, fără drept, imobilul menționat, încălcându-le cet.Panicerscaia Clara, Panicerscaia Ana, Panicerschi Stanislav și Panicerschi Nicolae dreptul garantat de Constituția R.Moldova, cauzându-le o daună materială în proporții deosebit de mari în valoare de 469651 lei.

**3.** Împotriva sentinței a declarat apel inculpata I.Luțișina, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare pe ambele capete de acuzare, pe motiv că dînsa nu a săvîrșit infracțiunile pentru care a fost recunoscută vinovată, nu a participat la întocmirea contractului de vânzare-cumpărare, nu l-a semnat și nu a folosit aceste documente pentru a cumpăra și a deveni proprietara apartamentului familiei Panicerschi; instanța neîntemeiat a pus la baza soluției de condamnare declarațiile părții vătămate, a martorilor și raporturile de expertiză, prin care dimpotrivă se demonstrează nevinovăția sa.

**4.** Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2013, a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de inculpata Luțișina Irina.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că prima instanță, în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, a verificat complet, sub toate aspectele și în mod obiectiv circumstanțele cauzei dînd probelor administrate o apreciere legală din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatei I.Luțișina în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art.361 alin.(2) lit.b), d) și art.196 alin.(4) Cod penal, și corect a încetat procesul penal pe aceste capete de acuzare, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Instanța a reținut că corect de către prima instanță au fost reținute ca probe ce confirmă vinovăția inculpatei declarațiile părții vătămate S.Panicerschi, a martorilor E.Anton, B. Vasilița, V.Juțiblo, T.Dațco și A.Gușan, prin care se dovedește faptul că anume I.Luțișina prin intermediul biroului notarial „Mircea Nichiforeac”, a devenit proprietară a apartamentului ce aparținea cu drept de proprietate familiei Panicerschi Stanislav, Panicerschi Nicolae, Panicerscaia Clara și Panicerscaia Ana.

Totodată, instanța de apel a considerat lipsit de temei argumentul apelantei, precum că nu dînsa se face vinovată de infracțiunile incriminate, deoarece personal nu a negat faptul că în baza contractului de vânzare-cumpărare din 04.10.2002, care a fost autentificat notarial de către notarul Nichiforeac Mircea, a devenit proprietara apartamentului dat, iar declarațiile ei că la încheierea contractului a fost prezent Panicerschi Nicolae, căruia după ce a semnat contractul i-a transmis banii pentru apartamentul procurat, se combat prin declarațiile părții vătămate Panicerschi Stanislav, care a relatat că nimeni din membrii familiei sale, inclusiv și Panicerschi Nicolae, în perioada de timp cînd a fost încheiat contractul, nu s-au aflat în R.Moldova, dar în Germania, cît și prin plîngerea depusă la procuratură de toți membrii familiei Panicerschi.

Neîntemeiat instanța a considerat și argumentul inculpatei că dînsa nu poate purta vina pentru faptele incriminate, fiindcă prin rapoartele de expertiză nu s-a constatat că anume dînsa a executat semnăturile pe documentele necesare pentru încheierea contractului de vânzare-cumpărare a apartamentului, deoarece, chiar și în cazul în care semnăturile pe documentele oficiale nu ar fi fost executate de ea, dar de o altă persoană,

în afară de membrii familiei Panicerschi, dînsa cert cunoștea că acestea sînt falsificate, nefiind semnate nici de unul din membrii familiei Panicerschi, inclusiv nici de Panicerschi Nicolae, pe care apoi le-a prezentat notarului Nichiforeac Mircea, folosindu-le pentru perfectarea și autentificarea contractului de vînzare-cumpărare a apartamentului în cauză.

La fel, instanța de apel a considerat neîntemeiat și argumentul inculpatei, precum că ea nu a cauzat familiei Panicerschi careva dauna materială în proporții deosebit de mari, deoarece, reieșind din declarațiile părții vătămate, care a menționat că, revenind acasă din Germania în anul 2005, a aflat că familia sa a fost ilegal lipsită de proprietate, fiindu-le cauzată o daună materială în valoare de 35000 euro, iar conform comunicării Băncii Naționale a Moldovei, cursul valutar al 1-euro la data încheierii contractului de vînzare-cumpărare era de 13,4186 lei, ceea ce era echivalentul a 469651 lei, care a fost incriminată inculpatei prin învinuirea adusă și, potrivit art.126 alin.(1) Cod penal, constituie proporții deosebit de mari.

**5.** Împotriva hotărîrilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul Iu.Chirica în numele inculpatei care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 16) Cod de procedură penală, solicită casarea acestora, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărîri de achitare, pe motiv că faptele nu au fost săvîrșite de inculpată, aceasta neîntemeiat a fost recunoscută vinovată în baza art.361 alin.(2) lit.b), d) și art.196 Cod penal, deoarece în cauză lipsește latura obiectivă a infracțiunilor incriminate, probele examinate nu demonstrează confecționarea de către I.Luțișina a actelor false, aceasta nu s-a ocupat de perfectarea lor, nu a dus tratative cu persoanele care s-au prezentat ca vînzători și nici nu a prezentat careva acte notarului din numele familiei Panicerschi; nu a fost dovedit faptul înșelăciunii, partea vătămată nefiind cunoscută cu inculpata; nu a fost demonstrat calificativul „cauzarea de daune în proporții deosebit de mari”, deoarece prejudiciul urma a fi stabilit la data deposedării de bunul imobil, adică la 04.10.2002, care pe atunci era evaluat la 4000 dolari; instanțele nu au ținut seama că de procurarea imobilului s-a ocupat A.Vasilița cu care S.Panicerschi se cunoștea bine și că înstrăinarea putea fi efectuată cu ajutorul acestuia din urmă, care a prezentat notarului documentele originale de privatizare a imobilului; nu s-a luat în considerație că pe perioada dată membrii familiei Panicerschi au fost în mun.Bălți, dar nu s-au instalat în imobilul dat, de unde rezultă că dînșii cunoșteau că este înstrăinat, dar s-au adresat cu plîngere la organele de drept invocînd falsul în acte abia după ce prețurile la imobil au crescut, aflînd că A.Vasilița a decedat.

**6.** Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului, recurentul invocă că temei de casare a deciziei instanței de apel art.427 alin.(1) pct.6), 8), 16) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul cînd instanța nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, cînd fapta nu întrunește elementele infracțiunii, și norma de drept aplicată în hotărîrea atacată contravine unei hotărîri de aplicare a aceleiași norme date anterior de către Curtea Supremă de Justiție.

Analizînd aceste temeiuri în raport cu motivele invocate în recurs, Colegiul penal constată că nici unul din ele nu și-au găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, lipsind temeiuri de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărîrilor judecătorești.

După cum rezultă din conținutul recursului, autorul acestuia nu este de acord cu condamnarea lui I.Luțișina în baza art.361 alin.(2) lit.b), d) și art.196 alin.(4) Cod penal, considerînd că lipsesc probe certe ce ar confirma vinovăția inculpatei în săvîrșirea infracțiunilor imputate.

La acest capitol, Colegiul constată că prima instanță, conform prevederilor art.314 Cod de procedură penală, judecînd cauza, a cercetat nemijlocit, sub toate aspectele probele prezentate de părți, a audiat inculpații M.Nichiforeac și I.Luțișina, partea vătămată S.Panicerschi, martorii E.Andon, B.Vasilița, V.Juțiblo, T.Dațco, A.Gușan, a cercetat actele cauzei, pe care le-a apreciat în mod obiectiv, ce au format convingerea instanței că vinovăția inculpatei în săvîrșirea infracțiunilor imputate pe deplin a fost dovedită.

Judecînd apelul, instanța de apel a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv și, respectînd prevederile art.414, 417 alin.(1) pct.7), 8) Cod de procedură penală, a făcut analiza probelor prezentate de procuror cu expunerea argumentărilor sale, iar probele administrate în cauză, au fost apreciate și verificate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității lor, care în ansamblu coroborează cu alte probe, astfel, dîndu-le o apreciere justă.

Instanța de apel, s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul inculpatei, corect a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind acuzarea înaintată lui I.Luțișina și întemeiat a concluzionat că în acțiunile acesteia persistă elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art.361 alin.(2) lit.b), d) și art.196 alin.(4) Cod penal, menținînd sentința de încetare a procesului penal în temeiul art.60 Cod penal, pe motiv că argumentele inculpatei privind nevinovăția sa nu și-au găsit confirmare în ședința de judecată, acuzarea prezentînd probe certe în confirmarea vinovăției acesteia în cele incriminate.

Colegiul reține că instanța de apel, reieșind din prevederile legilor sus-menționate, a dat o apreciere corectă declarațiilor părții vătămate S.Panicerschi, inculpaților M.Nichiforeac, I.Luțișina și actelor cauzei – raportului de expertiză grafoscopică nr.2186 din 07.10.2011, potrivit căruia semnăturile efectuate din numele lui N.Panicerschi în contractul de vânzare-cumpărare din 04.10.2002 și în cererea adresată notarului din 03.10.2002, nu este executată de către acesta, așa cum nu sînt executate de către S.Panicerschi, C.Panicerscaia, A.Panicerscaia semnăturile din numele lor în declarațiile din 04.02.2002, și corect a concluzionat că inculpații au participat la falsificarea documentelor oficiale, le-au deținut și folosit, în baza cărora au înregistrat pe numele lui I.Luțișina dreptul de proprietate asupra apartamentului părților vătămate, aceasta devenind proprietara apartamentului menționat.

Astfel, se constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunilor imputate lui I.Luțișina, inclusiv vinovăția acesteia, după cum rezultă din hotărîrile instanțelor de fond, care s-au pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-au motivat concluzia prin cumulul de probe pertinente și concludente, apreciate în mod obiectiv.

Prin urmare, argumentele recurentului, precum că inculpata nu a comis infracțiunile pentru care a fost recunoscută vinovată, sînt neîntemeiate și contravin materialelor din dosar, iar nerecunoașterea vinovăției de către aceasta nu echivalează cu achitarea ei, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vina acesteia în săvîrșirea infracțiunilor imputate.

Dezacordul autorului recursului cu aprecierea probelor de către instanțele de fond, nu se încadrează în temeiurile de recurs, prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală.

Din textul deciziei rezultă că instanța de apel și-a motivat soluția adoptată în sensul oferirii răspunsurilor la motivele apelului declarat de inculpată. Totodată, motivele invocate în recursul declarat au fost obiect de judecare în instanța de apel și actele cauzei dovedesc legalitatea temeiurilor de fapt și de drept, care au dus la respingerea apelului. Careva noi motive în susținerea argumentelor invocate recurentul nu a prezentat instanței de recurs.

Astfel, după cum s-a menționat mai sus, concluzia instanței de apel referitor la vinovăția inculpatei este întemeiată, motivată și se bazează pe aprecierea obiectivă și sub toate aspectele a probelor administrate, aceasta cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la respingerea apelului, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Argumentele recurentului, precum că acțiunile inculpatei nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.361 Cod penal, Colegiul le consideră neîntemeiate, deoarece, reieșind din declarațiile acesteia, dînsa personal a semnat contractul de vânzare-cumpărare în calitate de cumpărător, semnătură care a deviat de la cea obișnuită în legătură cu faptul că avea mîna în ghips, totodată neputînd explica coincidența semnelor grafoscopice a semnăturii executate de ea cu cele a semnăturilor din numele lui N.Panicerschi pe cererea înaintată notarului privind autentificarea contractului de vânzare-cumpărare și cele din declarațiile din numele lui C.Panicerscaia, A.Panicerscaia și S.Panicerschi. Ținînd cont de aceste circumstanțe și de faptul că inculpata a deținut și a folosit documentele oficiale false în scopul de a-și înregistra după sine dreptul de proprietate pe imobilul părților vătămate, prezentîndu-le Oficiului Cadastral Teritorial Bălți, dînsa a realizat latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit.b), d) Cod penal.

La fel, instanța de recurs consideră neîntemeiate și argumentele recurentului, precum că acțiunile inculpatei nu întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.196 Cod penal, nefiind demonstrat faptul înșelăciunii și abuzului de încredere din partea inculpatei, deoarece elementul material al infracțiunii date se realizează prin acțiunea sau inacțiunea cauzatoare de prejudicii fiind întregit de acțiunile de înșelăciune sau abuz de încredere. Constatarea laturii obiective a infracțiunii presupune stabilirea legăturii de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă – cauzarea de daune materiale în proporții mari proprietarului prin înșelăciune sau abuz de încredere – și urmare imediată, exprimată prin daunele materiale cauzate. Componenta de infracțiune este una materială, fapta considerîndu-se consumată nu din momentul comiterii acțiunii de înșelăciune sau abuz de încredere, ci din momentul cauzării daunei materiale în proporții mari.

Prin urmare, acțiunile inculpatei I.Luțișina, manifestate prin înregistrarea imobilului, ce aparținea cu drept de proprietate familiei Panicerschi, în baza actelor oficiale, despre care îi era cunoscut că sînt false, sînt în legătură cauzală cu daunele materiale în proporții deosebit de mari aduse proprietarilor acestuia, astfel acțiunile ei întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.196 alin.(4) Cod penal.

Dezacordul recurentului cu evaluarea imobilului, Colegiul îl consideră neîntemeiat, deoarece partea vătămată a declarat că prin lipsirea de dreptul de proprietate le-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 35000 euro, echivalentul a 469651 lei, cursul valutar al 1-euro la data încheierii contractului de vânzare-cumpărare, conform comunicării BNM, fiind de 13,4186 lei ceea ce, potrivit art.126 alin.(1) Cod penal, constituie proporții deosebit de mari. Totodată, Colegiul reține că pe parcursul examinării

cauzei în prima instanță, cât și în instanța de apel, atât avocatul, cât și inculpata nu au înaintat vreun demers, prin care ar fi solicitat efectuarea unei expertize tehnice.

Prin urmare, Colegiul constată corectă aprecierea de către instanțele de fond a stării de fapt și de drept pe episoadelor expuse, argumentele recursului fiind neîntemeiate. Astfel, analizând materialele cauzei și hotărârile judecătorești atacate, instanța de recurs nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea acestora.

De asemenea, nu poate fi reținut nici temeiul invocat de recurent prevăzut la art.427 alin.(1) pct.16) Cod de procedură penală, deoarece dînsul nu a făcut trimitere la un anumit caz similar, prin care instanța de judecată altfel l-ar fi tratat.

Potrivit art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs va decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

În circumstanțele stabilite, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului declarat de avocat în numele inculpatei, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

### **DECIDE :**

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Chirica Iurie în numele inculpatei Luțișina Irina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 27 noiembrie 2013, în cauza penală în privința lui Luțișina Irina și Nichiforeac Mircea, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, semnată la 10 aprilie 2014, pronunțată integral la 30 aprilie 2014.

Președinte

Constantin Gurschi

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu